

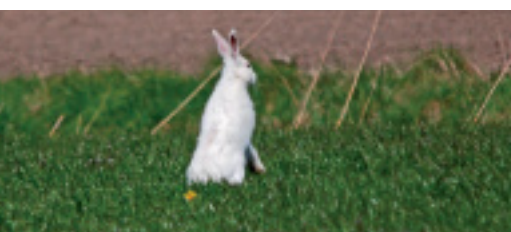
Witte hazen in Groningen

In Zoogdier 20(3) wordt verslag gedaan van een witte albinohaas die op 5 juli 2009

is gefotografeerd op een akker nabij het Noord-Groningse dorp Den Andel.

Gemeld wordt dat dergelijke waarnemingen zeer zeldzaam zijn, uit heel Europa

zijn namelijk maar enkele gevallen van deze verschijningsvorm beschreven.

Hoewel dergelijke waarnemingen zeker niet alledaags zijn, moet opgemerkt worden dat in (Noord-)Groningen wel vaker witte hazen worden gezien. Dat deze bewering klopt, blijkt uit een aantal waarnemingen die hier in een betrekkelijk korte periode in het voorjaar van 2010 zijn gedaan op verschillende locaties, door verschillende personen. Als bewijs zijn van deze waarnemingen foto's gemaakt. Onderstaand volgt een korte beschrijving van deze waarnemingen.

De waarnemingen

Garsthuizen Op een akkerperceel ten noordwesten van Garsthuizen ontdekte Lex Tervelde op 25 maart een witte haas. Deze haas lag op circa 60 meter afstand van een drukke autoweg in een perceel winter-tarwe. Het dier werd hier tussen 25 maart tot 12 april vrijwel dagelijks gezien, na deze datum is de haas hier niet weer waargenomen.

Grijpskerk Feiko Jager ontdekte op 23

april een witte haas op een akkerperceel nabij Grijpskerk. Toen Feiko deze waarneming meldde bij de boer, bleek deze op de hoogte te zijn van de aanwezigheid van het dier dat hier al zeker twee jaar rondliep. Om de haas met rust te laten en 'albinisme' toerisme te voorkomen heeft de boer deze waarneming wijselijk stil gehouden.

Usquert Tot slot werd door mijzelf op 30 mei een witte haas gespot in de Noordpolder ter hoogte van het dorp Usquert. De haas werd foeragerend gezien op een perceel natuurbraak. Na het dier enkele minuten te hebben geobserveerd verdween de haas in de dichte vegetatie.

Leuk om te melden is dat ik in 1991 mijn eerste witte haas ook in deze polder heb gezien, circa 5 km westelijker ten noorden van het dorp Warffum. Daarnaast herinner ik mij een witte haas die tussen 1997 en 2001 regelmatig in de landerijen ten noorden van het dorp Huizinge werd waargenomen.

Verschillende hazen De in 2010 waargenomen hazen betreffen vrijwel zeker verschillende dieren. Hazen zijn namelijk erg honkvast en blijven hun leven lang trouw aan de omgeving waar zij geboren zijn. Rond de belangrijkste legers hebben hazen een actieradius in een gebied dat gemiddeld 26 tot 38 hectare groot is (Zoogdieren van West-Europa, Lange et al., 1994). Aangezien de waarnemingslocaties waar in 2010 witte hazen zijn gezien op minimaal 9 en maximaal 32 kilometer van elkaar verwijderd zijn, mag worden aangenomen dat het hier om verschillende dieren gaat. Ook de plek waar in juli 2009 een witte haas is gezien betreft een heel andere locatie en vermoedelijk dus ook een andere haas.

Leucistische hazen Alle in 2010 waargenomen witte hazen zijn hoogst-

waarschijnlijk leucistisch. Leucisme lijkt op albinisme en is een afwijking die leidt tot verminderde pigmentatie. Dieren met deze afwijking hebben vaak een witte vacht, huid, veren of schubben. Het verschil met albinisme is dat leucistische dieren een normale oogkleur hebben, de ogen van albinistische dieren zijn altijd rood.

Conclusie en discussie In het voorjaar van 2010 zijn met zekerheid op drie locaties in Noord-Groningen witte (leucistische) hazen gezien, daarnaast is in de zomer van 2009 op een andere plaats in Noord-Groningen al eens een witte haas waargenomen. Gezien het gemak waarmee al deze dieren hier zijn ontdekt (en gefotografeerd) is mijn conclusie dat deze verschijningsvorm wel eens algemener zou kunnen zijn dan tot dusver is verondersteld. Navraag onder gebiedskenners zoals boeren, jagers en muskusrattenbestrijders zal na verwachting vast nog wel enkele andere locaties kunnen opleveren waar witte hazen voorkomen. Waarnemingen van Jan van 't Hoff (ecoloog provincie Groningen) sterken mij in dit vermoeden. Sinds de start van het akkervogelmeetnet in 1989 heeft hij met regelmaat een witte, leucistische haas gezien. Deze waarnemingen zijn vooral gedaan in de noordelijke polders van Noord-Groningen. In de akkergebieden van het Oldambt en Oost-Groningen heeft hij nog nooit een witte haas gezien.

Dankwoord Dank gaat uit naar Lex Tervelde, Feiko Jager en Jan van 't Hoff voor het beschikbaar stellen van foto's en achtergrondinformatie over hun waarnemingen.

Albert-Erik de Winter
a.e.de.winter@landschapsbeheer
groningen.nl